

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 122/2015-14

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 18. marca 2015 predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], správcu konkurznej podstaty úpadcu [REDACTED], [REDACTED], zastúpenej advokátom JUDr. Richardom Karkóom, Sad na Studničkách 1029/32, Žilina, vo veci namietaného porušenia jej základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Trnave č. k. 31 Cob 44/2013-514 z 5. júna 2014 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 27. augusta 2014 doručená sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], správcu konkurznej podstaty úpadcu [REDACTED]

██████████ (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej advokátom JUDr. Richardom Karkóom, Sad na Studničkách 1029/32, Žilina, ktorou namieta porušenia svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Krajského súdu v Trnave (ďalej len „krajský súd“) č. k. 31 Cob 44/2013-514 z 5. júna 2014 (ďalej len „rozsudok krajského súdu“).

Zo sťažnosti a z k nej pripojených príloh vyplýva:

«Úpadca ako predávajúci a spoločnosť ██████████ ako kupujúci uzatvorili dňa 18. 12. 2006 kúpnu zmluvu, predmetom ktorej bol prevod vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam a hnutel'nému majetku...

V čl. V bod 4.1 kúpnej zmluvy sa zmluvné strany dohodli, že kupujúci zaplatí kúpnu cenu vo výške 66.174.000,- Sk... na vinkulovaný účet vedený v ██████████... V zmysle dohodnutých platobných podmienok (i) prvá splátka... vo výške 46.721.800,- Sk... bude zaplatená z vinkulovaného účtu na účet úpadcu do 3 pracovných dní po doručení banke príslušných dokladov potvrdzujúcich, že odkladacie podmienky podľa čl. V bod 5.1. kúpnej zmluvy boli splnené v celom rozsahu, (ii) druhá splátka vo výške... 19.852.200,- Sk bude zaplatená z vinkulovaného účtu na účet úpadcu v lehote troch dní po písomnom potvrdení kupujúceho, ktoré bude doručené banke o tom, že odkladacie podmienky podľa čl. V bod 5.2. kúpnej zmluvy boli splnené v celom rozsahu, pričom kupujúci je povinný predložiť písomné potvrdenie banke najneskôr do 7 pracovných dní odo dňa prevzatia posledného právoplatného stavebného povolenia.

V čl. V bod 5.1. písm. (iii) kúpnej zmluvy sa zmluvné strany dohodli, že úpadca ako predávajúci predloží kupujúcemu bankovú záruku na sumu vo výške 10.000.000,- Sk vo forme uvedenej v prílohe č. 4 kúpnej zmluvy, pričom táto banková záruka bude zaručovať kupujúcemu riadne a včasné splnenie záväzkov úpadcu vyplývajúcich z čl. II kúpnej zmluvy.

Prvú splátku kúpnej ceny... kupujúci uhradil úpadcovi... 15. 01. 2007.

Dňa 28. 06. 2007 zrealizovala ██████████... na základe výzvy kupujúceho plnenie bankovej záruky vo výške 10.000.000,- Sk na účet kupujúceho.

Dňa 17. 12. 2007 kupujúci písomne potvrdil, že úpadca splnil všetky odkladacie podmienky vyplývajúce z čl. V bodu 5.2. kúpnej zmluvy zo dňa 18. 12. 2006, a tým môže byť uvoľnená z vinkulovaného účtu čiastka zodpovedajúca zostatku kúpnej ceny vo výške 19.582.200,- Sk v súlade s čl. V. bod 4.2.2. kúpnej zmluvy.

Podaním zo dňa 23. 01. 2008 úpadca vyzval kupujúceho aby v zmysle KZ zo dňa 18. 12. 2006 predložil [REDAKOVANÉ]... písomné potvrdenie o splnení vyššie uvedených odkladacích podmienok v zmysle čl. V bod 5.2. kúpnej zmluvy, aby mohla byť z vinkulovaného účtu uhradená druhá splátka kúpnej ceny vo výške 19.852.200,- Sk a požiadal a vyzval kupujúceho na vrátenie plnenia z bankovej záruky vo výške 10.000.000,- Sk na účet spoločnosti, a to všetko do 5 dní odo dňa doručenia tejto výzvy.

Dňa 25. 2. 2008 kupujúci uhradil úpadcovi sumu 10.000.000,- Sk.

Dňa 09. 06. 2008 kupujúci uhradil úpadcovi sumu vo výške 10.000.000,- Sk.

Dňa 16. 12. 2008 konateľ úpadcu v e-mailly... uviedol: „Aj napriek skutočnosti, že odkladacie podmienky boli splnené a potvrdenie podpísané oprávneným zástupcom Vašej spoločnosti doručené dňa 17. 12. 2007 [REDAKOVANÉ]... druhá splátka kúpnej ceny nebola z vinkulovaného účtu do dnešného dňa uhradená. Taktiež ste si podľa čl. V. bod 5.1. písm. (iii) KZ a podľa Bankovej záruky, ktorá tvorí prílohu č. 4 KZ, uplatnili plnenie z bankovej záruky vo výške 10.000.000,- Sk. Uvedené plnenie ste nám v zmysle našej výzvy zo dňa 23. 1. 2008 vrátili pripísaním na účet našej spoločnosti dňa 25. 2. 2008. Vzhľadom na uvedené Vás týmto žiadame a vyzývame, aby ste v zmysle KZ zo dňa 18. 12. 2006 uhradili zostávajúcu časť kúpnej ceny vo výške 9.852.200,- Sk na účet spoločnosti, a to do 5 dní odo dňa doručenia tejto urgencie.“

Kupujúci na túto výzvu reagoval e-mailom... 18. 12. 2008: „z poverenia... generálneho riaditeľa [REDAKOVANÉ]... si Vám v prílohe dovoľujem predložiť jeho stanovisko k Vasej urgencii uhrady zostavajúcej časti kupnej ceny s návrhom na stretnutie za účelom doriesenia tejto záležitosti začiatkom januára 2009“, pričom v samotnom stanovisku... uvádza: „máme v úmysle vyriešiť otázku úhrady druhej splátky kúpnej ceny súčasne s vyriešením uplatnenia si nároku na náhradu škody zo strany spoločnosti [REDAKOVANÉ]... začiatkom januára 2009.“

Z vyššie uvedených skutočností tak vyplýva, že spol. [REDAKOVANÉ] dlhovala úpadcovi:

A. zostávajúcu časť kúpnej ceny vo výške 19.852.200,- Sk

B. Čerpanú bankovú záruku vo výške 10.000.000,- Sk

Z vyššie uvedených skutočností ďalej vyplýva..., že [REDAKOVANÉ]... úpadcovi uhradila:

A. sumu 10.000.000,- Sk (dňa 25. 02. 2008)

B. sumu 10.000.000,- Sk (dňa 09. 06. 2008)

Zo vzájomnej komunikácie medzi úpadcom a spol. [REDAKOVANÉ]... vyplýva, že predmetom vzájomného riešenia mal byť zostatok druhej časti kúpnej ceny vo výške 9.852.200,- Sk.

Nakoľko kupujúci nezaplatil úpadcovi zostávajúcu časť druhej splátky kúpnej ceny... podal úpadca... 18. 03. 2009 na OS Trnava žalobu o zaplatenie 327.033.12 € (9.852.200,- Sk) titulom nároku na zaplatenie zostávajúcej časti kúpnej ceny v zmysle Kúpnej zmluvy zo dňa 18. 12. 2006.

Kupujúci v odpore voči platobnému rozkazu č. kon. 31 Rob/78/2009-25 zo dňa 09. 06. 2009 opakovane potvrdil skutočnosť, že úpadcovi dlhuje sumu 9.852.200,- Sk...

Dňa 03. 11. 2009 podal kupujúci vzájomný návrh, ktorým si voči úpadcovi uplatnil nárok na náhradu škody vo výške 579.292,69 €... Po vyhlásení konkurzu na majetok úpadca... kupujúci svoj protinávrh zobral v celom rozsahu späť.

Vzhľadom na uvedenú časovú a logickú súvislosť medzi jednotlivými úhradami a vyjadreniami samotného kupujúceho, úpadca celkom pochopiteľne považoval prvú platbu vo výške 10.000.000,- Sk zo dňa 25. 02. 2008 za vrátenie bankovej záruky a druhú platbu vo výške 10.000.000,- Sk zo dňa 09. 06. 2008 za úhradu časti kúpnej ceny. V nadväznosti na to si uplatnil na súde nárok na zaplatenie dlžnej sumy vo výške 9.852.200,- Sk práve titulom zostatku kúpnej ceny.

Kupujúci pred začatím súdneho konania (a zo začiatku ani počas konania) nerozporoval skutočnosť, že dlhuje úpadcovi zostatok druhej časti kúpnej ceny v zmysle Kúpnej zmluvy z 18. 12. 2006...

Neskôr v priebehu súdneho konania však kupujúci začal svoje tvrdenia meniť, keď tvrdil, že druhú splátku kúpnej ceny v zmysle kúpnej zmluvy zaplatil celú (19.852.200,- Sk)

dvoma platbami vo výške 10.000.000.- Sk dňa 25. 02. 2008 a 09. 06. 2008 (pričom však nevedel vysvetliť, prečo kúpnu cenu v zmysle týchto svojich tvrdení „preplatil“ o 147.800 Sk).

Úpadca... v priebehu konania opakovane uviedol, že nie je podstatné ako právne kvalifikuje vec navrhovateľ (či si v konaní uplatňuje nárok titulom kúpnej ceny alebo titulom vrátenia bankovej záruky) ale dôležité je, že navrhovateľ má nárok na zaplatenie dlžnej sumy, ktorý mu vyplýva z predmetnej Kúpnej zmluvy zo dňa 18. 12. 2006.

... úpadca si voči odporcovi uplatnil pohľadávku z toho titulu, o ktorom bol na základe vyjadrení dlžníka presvedčený, že je nezaplatený. Keď však dlžník... v konaní začal tvrdiť, že žalovaný titul plnenia nie je správny... navrhovateľ nepožiadala súd o zmenu návrhu (nakoľko z hľadiska predmetu konania ide o to isté - tú istú sumu, a navyše na základe súdu známych skutkových okolností), ale poukázal na to, že kvalifikácia nároku je irelevantná... lebo odporca navrhovateľovi dlhuje tak či tak sumu 327.033,12 €. Treba uviesť, že to neznamena, že navrhovateľ o svojej vlastnej kvalifikácii nároku mal pochybnosti...

Okresný súd Trnava... rozsudkom č. k. 9Cb/91/2009 z 08. 04. 2013 žalobu sťažovateľa zamietol...»

Podľa sťažovateľky je rozsudok krajského súdu arbitrárny, neudržateľný, svojvoľný a nepredvídateľný, pretože „... konajúce súdy rozhodli v úplnom rozpore so všetkými vykonanými dôkazmi iba na základe tvrdenia odporcu, ktorému nepochopiteľne uverili v celom rozsahu napriek jeho zjavne účelovosti..., odmietli priznať sťažovateľovi celkom zjavne existujúci peňažný nárok s odôvodnením, že na jeho eventuálne priznanie mal zmeniť návrh v zmysle § 95 OSP, a to aj napriek tomu, že v prípade zmeny návrhu by išlo iba o inú (právnou) kvalifikáciu nároku, opis skutkových okolností zostal nezmenený...

Z uvedených dôvodov má sťažovateľ za to, že napádaným rozhodnutím KS Trnava došlo... k zásahu do základných práv a slobôd sťažovateľa, nakoľko sťažovateľ má za to, že rozhodovanie a rozhodnutie súdu má byť predvídateľné, založené na spoľahlivo zistenom skutkovom základe s racionálnym zdôvodnením rozhodnutia vo veci samej dbajúc na spravodlivosť výsledku súdneho konania.

V danom prípade bol predmetom vyššie označeného súdneho konania nárok úpadcu voči kupujúcemu na zaplatenie dlžnej sumy vo výške 9.852.200,- Sk. Tento v konaní uplatnený nárok (bez ohľadu na to kedy, ako a či vôbec úpadca tento nárok právne kvalifikoval, nakoľko to v zmysle zásady iura novit curia vôbec nie je jeho povinnosťou) odvodzoval úpadca zo skutkového stavu vyplývajúceho jednak zo skutkových okolností uvedených v žalobe... a jednak zo skutočností, ktoré vyšli najavo a boli preukázané počas predmetného konania pred súdom.

Zo skutkového stavu zisteného v konaní jednoznačne vyplýva úpadcom uplatnený nárok na zaplatenie dlžnej sumy vo výške 9.852.200,- Sk. Preto ak súd rozhodoval o nároku úpadcu na peňažné plnenie vychádzajúcim zo skutkových tvrdení, ktoré umožňovali právne kvalifikovať nárok inak ako ho kvalifikoval úpadca (príp. pokiaľ výsledky vykonaného dokazovania umožňovali subsumovať uplatnený nárok pod iné hmotnoprávne ustanovenie, než ktorého sa v konaní dovoľával úpadca) bolo povinnosťou súdu uplatnený nárok takto kvalifikovať bez ohľadu ako ho právne vymedzil úpadca OSP nevyžaduje pre podanie návrhu právnu kvalifikáciu nároku). Opačný prístup a zamietnutie žaloby len z dôvodu nesprávnej právnej kvalifikácie (ak vôbec) v návrhu uvedenej je odopretím základného práva na súdnu ochranu.“.

Sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd takto rozhodol:

„ I. Základné právo sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu Trnava zo dňa 05.06.2014, č. kon. 31Cob/44/2013 porušené bolo.

II. Ústavný súd Slovenskej republiky Rozsudok Krajského súdu Trnava zo dňa 05. 06. 2014, č. kon. 31Cob/44/2013 zrušuje a vec vracia Okresnému súdu Trnava na ďalšie konanie.

III. Krajský súd Trnava je povinný zaplatiť sťažovateľovi náhradu trov právneho zastúpenia na účet advokáta Mgr. Karkó Richarda... do 2 mesiacov od právoplatnosti vydaného rozhodnutia.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Konanie o sťažnostiach je bližšie upravené predovšetkým v § 49 až § 56 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde každú sťažnosť predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti sťažovateľa. Pri predbežnom prerokovaní každej sťažnosti ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jej prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia sťažnosti vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, sťažnosti, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné sťažnosti alebo sťažnosti podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj sťažnosti podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

Z § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že uvedené zákonné ustanovenie rozlišuje okrem iného aj osobitnú kategóriu návrhov, ktorými sú návrhy „zjavne neopodstatnené“. Týmto zákon o ústavnom súde v záujme účelnosti a procesnej ekonomie poskytuje ústavnému súdu príležitosť preskúmať v štádiu predbežného prerokovania sťažnosti (§ 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde) možnosť jej prípadného odmietnutia jednak na základe obsahu namietaných právoplatných rozhodnutí, charakteru namietaných opatrení

alebo iných zásahov, ktorými malo dôjsť k porušeniu základných práv alebo slobôd navrhovateľa a z nich vyplývajúcich skutkových zistení, a tiež na základe argumentácie, ktorú proti nim sťažovateľ v návrhu uplatnil.

O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov (I. ÚS 66/98, I. ÚS 27/04, I. ÚS 25/05, I. ÚS 74/05, IV. ÚS 300/08).

Sťažovateľka sa návrhom doručeným Okresnému súdu Trnava (ďalej len „okresný súd“) 18. marca 2009 domáhala proti spoločnosti [REDACTED] (ďalej len „odporca“), zaplata sumy 327 033,12 eur s prísl. z dôvodu nezaplata kúpnej ceny za nehnuteľnosti vyplývajúcej z kúpnej zmluvy. Okresný súd rozsudkom č. k. 9 Cb 91/2009-452 z 8. apríla 2013 návrh sťažovateľky zamietol.

Sťažovateľka v sťažnosti namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru rozsudkom krajského súdu, ktorým bol potvrdený rozsudok okresného súdu.

Podľa sťažovateľky krajský súd napadnutým rozsudkom porušil ňou označené práva tým, že:

- rozhodol v rozpore s vykonanými dôkazmi iba na základe tvrdenia odporcu, ktorému uveril napriek jeho účelovosti,

- odmietol sťažovateľke priznať zjavne existujúci peňažný nárok s odôvodnením, že na jeho priznanie mala zmeniť návrh podľa § 95 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“), a to aj napriek tomu, že v prípade zmeny návrhu by išlo iba o inú právnu kvalifikáciu nároku bez zmeny opisu skutkových okolností.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru má každý právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Ústavný súd v súlade so svojou ustálenou judikatúrou konštatuje, že obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru sú obdobné záruky, že vec bude spravodlivo prerokovaná nezávislým a nestranným súdom postupom ustanoveným zákonom. Z uvedeného dôvodu v týchto právach nemožno vidieť podstatnú odlišnosť (II. ÚS 27/07).

Podľa svojej konštantnej judikatúry ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa vymedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať rozhodnutie všeobecného súdu v prípade, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť teda predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (mutatis mutandis I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02).

Okresný súd v relevantnej časti odôvodnenia svojho rozsudku, s ktorým sa krajský súd v celom rozsahu stotožnil, uviedol:

«Z kúpnej zmluvy uzatvorenej dňa 18.12.2006 medzi zmluvnými stranami obchodnou spoločnosťou CISS Martin... ako predávajúcim a obchodnou spoločnosťou [REDAKOVANÉ]... ako kupujúcim vyplýva, že jej predmetom bol prevod vlastníctva k nehnuteľnostiam... Z článku II. Zmluvy vyplývajú aj záväzky predávajúceho, že na vlastné náklady zabezpečí pre kupujúceho vydanie právoplatného stavebného povolenia/povolení... na výstavbu infraštruktúry... v súlade so špecifikáciami a nákresmi tvoriace prílohu č. 3 Zmluvy, a to najneskôr do 31. 3. 2007. Ďalej tento článok zmluvy v bode 2.2. popisuje infraštruktúru v areáli [REDAKOVANÉ], v rámci ktorého bodu sa predávajúci zaviazal previesť na kupujúceho práva nájmu vyplývajúce mu z nájomnej zmluvy uzavretej dňa 6. 12. 2006 medzi ním a Slovenským pozemkovým fondom a súčasne kúpiť a následne predať kupujúcemu alebo previesť na neho práva nájmu vo vlastníctve Lesov Slovenskej republiky, štátny podnik... Podľa článku V. Odkladacie podmienky, jeho bodu 5.2. sa zmluvné strany dohodli, že druhá splátka kúpnej ceny (19.852.200 Sk) je viazaná na splnenie odkladacej podmienky, ktorou je predloženie predávajúcim kupujúcemu právoplatné stavebné povolenia na výstavbu Infraštruktúry v areáli [REDAKOVANÉ] v súlade s Článkom II. bod 2.2. Zmluvy, vydané miestnymi orgánmi. Podľa článku VI. Platobné podmienky bod 4.2.2. druhá splátka kúpnej ceny vo výške 19.852.200 Sk mala byť zaplatená z vinkulovaného účtu na účet predávajúceho, ktorý určí predávajúci v lehote troch (3) pracovných dní po písomnom potvrdení kupujúceho, ktoré bude doručené banke o tom, že odkladacie podmienky stanovené v článku V. bod 5.2. nižšie boli splnené v celom rozsahu.

Kupujúci je povinný predložiť písomné potvrdenie banke najneskôr v lehote do siedmich (7) pracovných dní odo dňa prevzatia posledného právoplatného stavebného povolenia...

Podľa § 313 ObZ banková záruka vzniká písomným vyhlásením banky v záručnej listine, že uspokojí veriteľa do výšky určitej peňažnej sumy podľa obsahu záručnej listiny, ak určitá tretia osoba (dlžník) nesplní určitý záväzok alebo sa splnia iné podmienky určené v záručnej listine.

Podľa § 314 ObZ - ak je bankovou zárukou zabezpečená nepeňažná pohľadávka, predpokladá sa, že do výšky sumy určenej v záručnej listine je zabezpečený peňažný, nárok, ktorý by mal veriteľ voči dlžníkovi, v prípade, že by dlžník porušil záväzok, ktorého plnenie je zabezpečené bankovou zárukou.

Podľa § 319 ObZ - banka plní svoj záväzok z bankovej záruky, len keď ju na to písomne vyzval veriteľ. Ak je plnenie banky z bankovej záruky podmienené v záručnej listine predložením určitých dokumentov, musia sa tieto dokumenty predložiť pri tejto výzve alebo bez zbytočného odkladu po nej.

Podľa § 321 ods. 1 ObZ - ak je doba platnosti v záručnej listine obmedzená, banková záruka zanikne, ak veriteľ neoznámí banke písomne svoje nároky z bankovej záruky počas jej platnosti.

Podľa § 321 ods. 4 ObZ - veriteľ, ktorý dosiahol na základe bankovej záruky plnenie, na ktoré nemal voči dlžníkovi nárok, vráti dlžníkovi toto plnenie a nahradí mu škodu tým spôsobenú.

Podľa § 330 ods. 1 ObZ - ak má veriteľovi splniť ten istý dlžník niekoľko záväzkov a poskytnuté plnenie nestačí na splnenie všetkých záväzkov, je splnený záväzok určený pri plnení dlžníkom. Ak dlžník neurčí, ktorý záväzok plní, je splnený záväzok najskôr splatný, a to najprv jeho príslušenstvo...

Predmetom konania v prejednávanej veci je uplatnený nárok navrhovateľa na zaplatenie časti kúpnej ceny v žalovanej výške spolu s príslušenstvom, ktorá skutočnosť vyplýva z podaného návrhu ako aj argumentácie v konaní. Až v závere dokazovania navrhovateľ - správca konkurznej podstaty pôvodného navrhovateľa uviedol, že v prípade, ak: súd neuzná nárok na zaplatenie zvyšnej časti kúpnej ceny odporcom navrhovateľovi, žiada priznať predmetnú sumu titulom vrátenia bankovej záruky.

Z judikatúry (napr. rozsudok NS SR č. 3Obdo77/2007) je zrejmé, že rozhodujúcimi skutočnosťami sa v zmysle ustanovenia § 79 OSP rozumejú údaje, ktoré sú nutné k tomu, aby bolo jasné, o čom a na akom podklade má súd rozhodnúť. Žalobca musí v žalobe uviesť také skutočnosti, ktorými opíše skutok (skutkový dej), na základe ktorého uplatňuje svoj nárok, a to v takom rozsahu, ktorý umožňuje jeho jednoznačnú individualizáciu, teda vymedziť predmet konania po skutkovej stránke. Opísaním rozhodujúcich skutočností

v žalobe plní žalobca tiež svoju povinnosť tvrdenia, uloženú mu ustanovením § 101 ods. 1 OSP.

V prípade, že by žalobcom požadované plnenie mohlo obstať aj na inom skutkovom základe, než na tom, ktorý bol opísaný v návrhu na začatie konania, je s ohľadom na dispozičnú zásadu občianskeho procesu nevyhnutné pre jeho posúdenie aj na základe tohto ďalšieho skutkového základu, aby žaloba bola žalobcom, ktorý jedine môže určiť predmet konania, zodpovedajúcim spôsobom účinne zmenená. Jedná sa o prípad zmeny žaloby, kedy žalobca síce i naďalej požaduje rovnaké plnenie, ale na základe iného skutkového stavu ako v žalobe.

Požadovaním žalovanej sumy ako zaplatenia zvyšnej časti kúpnej ceny a až následne aj ako vrátenia bankovej záruky a to len pre prípad, že súd uplatnený nárok titulom časti kúpnej ceny nebude považovať za dôvodný, je možné považovať za zmenu skutkového základu veci. Takúto skutkovú zmenu návrhu opierajúc sa o vyššie mohol navrhovateľ žiadať iba kvalifikovanou zmenou návrhu v zmysle § 95 ods. 1 OSP, k čomu však navrhovateľ v konaní nepristúpil a preto sa súd nemohol vo veci zaoberať uplatnenou pohľadávkou ako nárokom na vrátenie bankovej záruky.

Súd v tejto súvislosti upozorňuje, že je viazaný v zmysle § 153 ods. 1 OSP návrhom a môže rozhodnúť len o tom, čo navrhovateľ požaduje a to výlučne na tom skutkovom základe ako ho navrhovateľ v návrhu v zmysle § 79 ods. 1 OSP uviedol. Nápravu prípadného omylu pri právnom názore, ku ktorému došlo pri podaní návrhu môže ako už bolo poukázané vyššie vykonať len tým, že svoju požiadavku vyjadrí kvalifikovane za podmienok uvedených v § 95 OSP (k čomu však vo veci navrhovateľ nepristúpil).

Vzhľadom na ustálený predmet konania, ktorým bol nárok navrhovateľa na zaplatenie zvyšnej časti kúpnej ceny súd pristúpil k posúdeniu obrany odporcu, podľa ktorej pohľadávka navrhovateľa neexistuje, nakoľko odporca plnil, keďže zaplatil navrhovateľovi ostatnú časť kúpnej ceny vo výške 19.852.200,- Sk. Po dodaní stavebného povolenia na výstavbu cesty, ktoré bolo dodané v januári 2008, zaplatil predávajúcemu sumu 10.000.000,- Sk a to dňa 25. 2. 2008, pri určení, že sa jedná o platbu za majetok, a dňa 19. 5. 2008 po doručení nájomných zmlúv v zmysle podmienok kúpnej zmluvy zo strany predávajúceho kupujúcemu, zaplatil predávajúcemu ďalšiu sumu vo výške

10.000.000,- Sk dňa 9. 6. 2008. Z tohto prehľadu potom podľa odporcu vyplýva, že navrhovateľ voči nemu nemá žiadnu pohľadávku z titulu kúpnej ceny.

Navrhovateľ vzhľadom na uvedenú obranu tvrdil, že dňa 25. 2. 2008 mu odporca plnil vrátenie bankovej záruky a teda že mu nezaplatil časť kúpnej ceny, ktorú od neho v tomto konaní požaduje.

... súd v konaní skúmal, či odporca skutočne plnil dňa 25. 2. 2008 na bankovú záruku, teda či vôbec mal dôvod na takéto plnenie - vrátiť navrhovateľovi plnenie z bankovej záruky, teda či tu bola aspoň teoretická možnosť, že odporca v predmetný deň vracal navrhovateľovi plnenie z bankovej záruky a neplnil tak časť kúpnej ceny, keďže je práve na dlžníkovi určiť, ktorý zo svojich dlhov chce splniť (§ 330 ObZ)...

Ak by sa malo vracat' plnenie z bankovej záruky odporcom dňa 28. 2. 2007, muselo by byť v konaní preukázané, že odporcovi nevznikol nárok na vyplatenie mu plnenia z bankovej záruky v zmysle kogentného ustanovenia § 321 ods. 4 ObZ, v ktorom je uvedené, že veriteľ, ktorý dosiahol na základe bankovej záruky plnenie, na ktoré nemal voči dlžníkovi nárok, vráti dlžníkovi toto plnenie a nahradí mu škodu tým spôsobenú. Výkladom a contrario, v prípade oprávneného čerpania plnenia z bankovej záruky, veriteľ nemá povinnosť toto plnenie dlžníkovi vrátiť. Vychádzajúc z ustanovenia § 314 ObZ, tým že navrhovateľ nesplnil svoje záväzky vyplývajúce mu z čl. II Kúpnej zmluvy do 31. 3. 2007 a ani neprišlo k podpísaniu dodatku ku kúpnej zmluve, ktorým by sa upravili vzájomné vzťahy zmluvných strán; uplynutím dňa 31. 3. 2007 nastala situácia, kedy odporca mal voči navrhovateľovi peňažný nárok vzniknutý nesplnením povinností navrhovateľa, ktorý si splnil oprávneným čerpaním plnenia z bankovej záruky, teda keď mu banka dňa 28. 6. 2007 previedla sumu 10.000.000,- Sk. Z toho vyplýva, že nakoľko odporcovi oprávnene vznikol peňažný nárok voči navrhovateľovi a odporca si tento svoj nárok oprávnene uspokojil z bankovej záruky, nemal a nemá navrhovateľovi vrátiť predmetné plnenie z bankovej záruky. Tu je potrebné poukázať aj na to, že pokiaľ by bankovou zárukou bolo zabezpečené čo i len včasné zabezpečenie stavebných povolení, tieto v čase čerpania bankovej záruky neboli ani vydané, preto je nesporné oprávnené čerpanie bankovej záruky. Ako však už bolo konštatované banková záruka bola viazaná na splnenie článku II zmluvy a teda tým aj na odovzdanie nájomných zmlúv...

Súd ohľadne finančných plnení odporcom navrhovateľovi v dňoch 25. 2. 2008 a 9. 6. 2008 považuje za potrebné poukázať aj na ustanovenie § 330 ObZ, z ktorého vyplýva, že ak má veriteľ plniť dlžníkovi viacero záväzkov a poskytnuté plnenie nestačí na splnenie všetkých záväzkov, je splnený záväzok určený pri plnení dlžníkom. Dňa 25. 2. 2008 bola platba odporcom označená ako „platba na majetok“ a dňa 9. 6. 2008 bola platba odporcom označená ako „úhrada časti záväzku“. Z oboch uvedených formulácií jazykovým výkladom možno vyvodiť, že v momente plnenia mal odporca vôľu plniť kúpnu cenu. A nič na tom nemení ani navrhovateľom deklarovaná neskoršia komunikácia navrhovateľa s odporcom ohľadom doriešenia otázky úhrady druhej splátky kúpnej ceny, ani pôvodná obrana odporcu v odpore ohľadom zadržania zostávajúcej časti kúpnej ceny, nakoľko v konaní nebolo hodnoverným spôsobom preukázané, že by odporca mal povinnosť plniť ešte aj iný záväzok, keďže v čase plnenia nebol dôvod na vracanie bankovej záruky, nakoľko táto bola čerpaná dôvodne, preto úmysel plniť niečo iné ako uviedol v momente plnenia a v priebehu konania odporca, teda platiť kúpnu cenu, tu nebolo.»

Krajský súd sa v relevantnej časti odôvodnenia napadnutého rozsudku stotožnil s právnym záverom okresného súdu a uviedol:

„Na zdôraznenie správnosti rozhodnutia prvostupňového súdu... odvolací súd poukazuje na skutočnosť, že žaloba podaná žalobcom vyplývala z jeho nároku na zaplatenie zvyšnej časti kúpnej ceny vyplývajúcej z kúpnej zmluvy uzatvorenej medzi účastníkmi dňa 18. 12. 2006. Počas celého konania žalobca poukazoval pred súdom, že zo strany žalovaného nedošlo k úhrade zvyšnej časti druhej splátky kúpnej ceny predstavujúcej sumu 327.013,12 Eur. Žalobca až následne pred skončením dokazovania svojim návrhom zo dňa 30. 5. 2011 uviedol, že ak by sa súd aj napriek všetkým vyššie uvedeným skutočnostiam stotožnil s tým, že sa v danom prípade jedná o spor o nevrátenú bankovú záruku poskytnutú na základe kúpnej zmluvy, pre tento prípad žiada, aby žalovaný bol zaviazaný bankovú záruku vo výške žalovanej sumy žalobcovi zaplatiť.

Argumentácia právneho zástupcu žalobcu, že v danom prípade ide len o zmenu právnej kvalifikácie na základe rovnakých skutkových zistení je nesprávna. Je totiž zrejmé, že pokiaľ účastník podá návrh z titulu nezaplatenia kúpnej ceny, je táto skutočnosť založená

na iných skutkových zisteniach ako vyplývajú z nároku z titulu vrátenia bankovej záruky. V tomto smere sa odvolací súd stotožňuje s právnym názorom prvostupňového súdu, podľa ktorého v danom smere sa za rozhodujúce skutočnosti považujú v zmysle § 79 O. s. p. tie, ktoré označuje žalobca a ktoré sú nutné k tomu, aby bolo jasné o čom a na akom podklade má súd rozhodnúť. Žalobca v žalobe opíše skutok, teda skutkový dej na základe ktorého uplatňuje svoj nárok a to v takom rozsahu, aby bola možná jeho jednoznačná individualizácia, čo znamená vymedzenie predmetu konania po skutkovej stránke. Skutkové okolnosti vyplývajúce z nesplatenia časti kúpnej ceny sú v danom prípade odlišné od skutkových okolností vyplývajúcich z titulu nevrátenia bankovej záruky. V danom prípade bolo teda potrebné, aby bola takáto skutková zmena premietnutá aj kvalifikovanou zmenou návrhu zo strany žalobcu v zmysle ust. § 95 ods. 1 O. s. p.

V súvislosti s nárokom žalobcu na vrátenie bankovej záruky odvolací súd poukazuje aj na to, že banková záruka slúžila na zabezpečenie povinnosti žalobcu vyplývajúcich mu z uzavretej kúpnej zmluvy. V priebehu konania bolo jednoznačne preukázané, že žalobca svoje zmluvné povinnosti nesplnil a práve banková záruka slúžila na zabezpečenie záväzkov predávajúceho (žalobcu) voči kupujúcemu (žalovaného). Žalovaný bol teda oprávnenou osobou z bankovej záruky a nakoľko žalobca bol v omeškaní s plnením jeho záväzkov vyplývajúcich z uzatvorenej kúpnej zmluvy zo dňa 18. 12. 2006 špecifikovaných v článku II. tejto zmluvy, bol žalovaný oprávnený túto bankovú záruku prevziať.

Banková záruka je ručiteľským obchodom banky a plní v prvom rade zabezpečovaciu funkciu a až následne funkciu platobnú. Základným znakom bankovej záruky je abstraktnosť, čo znamená, že táto je nezávislá od bankového obchodu. Banka môže zaručovať aj nepeňažné plnenie, ktoré však musí byť vyslovene označené v listine označenej ako banková záruka. Keďže banková záruka môže byť postúpená aj inej osobe, odvolací súd sa stotožňuje s právnym názorom prvostupňového súdu, podľa ktorého ak z obsahu listiny označenej ako banková záruka vyplýva, že oprávnená osoba vráti bankovú záruku po splnení odkladacích podmienok špecifikovaných v kúpnej zmluve v lehote určenej je predmetom vrátenia listina, ktorá by mohla byť predmetom postúpenia na inú tretiu osobu a nie plnenie ktoré je určené v tejto listine. Znamená to teda, ak by žalovaný bol povinný

vrátiť plnenie z bankovej záruky tak ako to uvádza žalobca, by bol inštitút bankovej záruky v danom smere bezvýznamný a neplnil by zabezpečovací charakter.

Z ust. § 314 Obchodného zákonníka vyplýva, že ak je bankovou zárukou zabezpečená nepeňažná pohľadávka, predpokladá sa, že do výšky sumy určenej v záručnej listine je zabezpečený peňažný nárok, ktorý by mal veriteľ voči dlžníkovi v prípade, že by dlžník porušil záväzok, ktorého plnenie je zabezpečené bankovou zárukou.

Pri aplikácii pravidla, že bankovou zárukou zabezpečená nepeňažná pohľadávka sa ocení ako peňažná pohľadávka na ktorú by mal veriteľ nárok pri porušení záväzku dlžníkom, je potrebné uviesť, že nemusí ísť len o samotný nárok na náhradu škody, ale aj ďalšie prípadne súvisiace nároky (napr. o platne dojednanú zmluvnú pokutu).“

V súvislosti s námietkou žalobcu, že je nelogické, aby bola splátka vo výške 10.000.000,- Sk zaslaná na účet žalobcu dňa 26. 2. 2008 považovaná za úhradu časti kúpnej zmluvy, pričom žalobca mal zaplatiť len sumu 9,852.200,- Sk, odvolací súd poukazuje na skutočnosť, že v danom smere je dôležitý úmysel žalovaného aký záväzok v skutočnosti touto platbou plnil. V priebehu dokazovania žalobca jednoznačne uviedol, že sa jednalo o platbu predstavujúcu časť kúpnej ceny za hnutelný a nehnuteľný majetok. Pokiaľ žalovaný plnil až nad rámec kúpnej ceny, táto skutočnosť nijako neovplyvňuje jeho úmysel, ktorý prezentoval pri označení tejto platby za plnenie vyplývajúce z kúpnej zmluvy uzatvorenej dňa 18. 12. 2006.“

V intenciách mantinelov možných zásahov do rozhodovacej činnosti všeobecných súdov ústavný súd posúdil to, či rozsudok krajského súdu v spojení s rozsudkom okresného súdu, s ktorého výrokom a odôvodnením sa odvolací súd stotožnil, je ústavne udržateľný, t. j. či nevykazuje znaky svojvôle, arbitrárnosti, či je náležite odôvodnený a či výklad práva všeobecným súdom nie je taký, že popiera účel a zmysel príslušných zákonných noriem (m. m. I. ÚS 23/2010).

V odôvodnení rozsudkov dali všeobecné súdy sťažovateľke podrobnú a ústavne akceptovateľnú odpoveď na to, prečo nebolo možné jej nároku na zaplatenie žalovanej sumy vyhovieť.

Vo vzťahu k námietke sťažovateľky, že krajský súd rozhodol v rozpore s vykonanými dôkazmi iba na základe tvrdenia odporcu, ktorému uveril napriek jeho účelovosti, ústavný súd uvádza, že už vo svojich predchádzajúcich rozhodnutiach vyslovil, že do obsahu základného práva na spravodlivý proces podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 dohovoru nepatrí právo účastníka konania (dotknutej osoby) vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne sa dožadovať ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (I. ÚS 97/97). Z odôvodnenia sťažnosťou napadnutého rozsudku krajského súdu v spojení s odôvodnením rozsudku okresného súdu, ktoré nemožno posudzovať izolovane, pretože prvostupňové a odvolacie konanie tvoria z hľadiska jeho predmetu jeden celok (m. m. IV. ÚS 372/08, IV. ÚS 350/09), jasne a zrozumiteľne vyplývajú dôvody, pre ktoré bol návrh sťažovateľky zamietnutý, pričom nie je možné sa stotožniť s tvrdením sťažovateľky, že všeobecné súdy rozhodli iba na základe tvrdení odporcu, že plnenie vo výške 10 000 000 Sk z 28. februára 2008 bolo plnením zostatku kúpnej ceny sťažovateľky. Z odôvodnenia rozsudku okresného súdu, s ktorým sa krajský súd stotožnil a na zdôraznenie jeho správnosti ho ešte doplnil, je zrejmé, prečo všeobecné súdy nepovažovali zaslanie sumy 10 000 000 Sk z 26. februára 2008 za vrátenie plnenia z bankovej záruky, ako to tvrdila sťažovateľka, ale za splátku kúpnej ceny, ako to tvrdil odporca. Svoj názor okresný súd a krajský súd podrobne odôvodnili, pričom je z neho zrejmé, že odporca čerpal plnenie z bankovej záruky, ktorú sťažovateľka poskytla na zabezpečenie svojich záväzkov oprávnene, pretože svoje záväzky si sťažovateľka nesplnila. Ak teda odporca čerpal plnenie z bankovej záruky oprávnene, nemal dôvod ho sťažovateľke vrátiť, a preto ústavný súd považuje skutkový a právny záver všeobecných súdov o tom, že platbu odporcu sťažovateľke 28. februára 2008 vo výške 10 000 000 Sk je potrebné považovať za splátku kúpnej ceny, za ústavne akceptovateľný.

Vo vzťahu k námietke sťažovateľky, že krajský súd odmietol sťažovateľke priznať zjavne existujúci peňažný nárok s odôvodnením, že na jeho priznanie mala zmeniť návrh podľa § 95 OSP, a to aj napriek tomu, že v prípade zmeny návrhu by išlo iba o inú právnu kvalifikáciu nároku bez zmeny opisu skutkových okolností, ústavný súd v celom rozsahu

odkazuje na odôvodnenie rozsudku krajského súdu v spojení s rozsudkom okresného súdu, s ktorými sa v celom rozsahu stotožňuje a nepovažuje za potrebné k nim nič dodať.

Ústavný súd konštatuje, že posúdenie, či sťažovateľka vymedzila predmet konania po skutkovej stránke tak, že ho bolo možné posúdiť iba ako návrh na zaplatenie zostatku kúpnej ceny alebo skutkové zistenia umožňovali návrh sťažovateľky posúdiť aj ako návrh na vrátenie plnenia z bankovej záruky, a teda že išlo iba o zmenu právnej kvalifikácie skutku, ako to tvrdí sťažovateľka, patrí do výlučnej právomoci konajúceho súdu. Je to všeobecný súd, ktorý o návrhu konal a rozhodoval, a preto nie je úlohou ústavného súdu hodnotiť, či zistený skutkový stav umožnil priznať sťažovateľkou požadované plnenie ako vrátenie plnenia z bankovej záruky.

Postup krajského súdu pri odôvodňovaní rozsudku vo veci sťažovateľky nemožno považovať za zjavne neodôvodnený alebo arbitrárny. Skutočnosť, že sťažovateľka sa s názorom krajského súdu nestotožňuje, nemôže sama osebe viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti tohto názoru a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť jeho názor svojím vlastným už ani preto, že ústavný súd nie je opravným súdom názorov krajského súdu. Nad rámec tohto odôvodnenia ústavný súd poukazuje na ustálený právny názor, podľa ktorého právo na spravodlivý proces neznačí právo na úspech v konaní pred všeobecným súdom (II. ÚS 3/97, II. ÚS 173/07).

Sťažovateľka vo svojej sťažnosti neuvádza žiadne skutočnosti, ktoré by boli spôsobilé spochybniť správnosť napadnutého rozsudku krajského súdu.

Na základe uvedeného podľa názoru ústavného súdu nejestvuje taká príčinná súvislosť medzi základným právom sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. právom podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a rozsudkom krajského súdu, ktorá by umožňovala vysloviť záver o porušení sťažovateľkou označených práv.

Z uvedených dôvodov ústavný súd sťažnosť odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti ako celku bolo už bez právneho významu, aby ústavný súd rozhodoval o ďalších požiadavkách sťažovateľky uplatnených v jej sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 18. marca 2015